

Справка

за отразяване на предложенията, получени в рамките на обществените консултации по проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 13 за защита на работещите от рискове, свързани с експозиции на химични агенти при работа

№	Организация/ потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Предложение	Приема се/ Не се приема	Мотиви
1.	Становище на „Агрополихим“ АД, Постъпило в МЗ с писмо с вх. № 26-00-1493 от 14.08.2018г.	В срока за обществено обсъждане, съобразно реда на Закона за нормативните актове (ЗНА), с настоящото изразяваме своето становище по обявения проект на НИД на Наредба № 13 от 2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на химични агенти при работа (Наредбата). Представеният проект предвижда транспониране изискванията на Директива (ЕС) 2017/164 на Комисията от 31 януари 2017 година за установяване на четвърти списък с индикативни гранични стойности на професионална експозиция съгласно Директива 98/24/ЕО на Съвета и за изменение на директиви 91/322/ЕИО, 2000/39/ЕО и 2009/161/ЕС на Комисията. В проекта на НИД на Наредба № 13 е предвидено индикативните гранични стойности от Приложение № 1 на Директива (ЕС) 2017/164 да бъдат транспонирани като задължителни национални гранични стойности без да бъде извършена предварителна оценка на въздействието на предложените текстове по реда на чл. 19 и следващите от ЗНА. Съобразно нормата на чл. 20, ал.	Не се приема.	Проектът на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 13 за защита на работещите от рискове, свързани с експозиции на химични агенти при работа е изготвен във връзка с необходимостта от въвеждане в националното законодателство на разпоредбите на Директива (ЕС) 2017/164 на Комисията от 31 януари 2017 година за установяване на четвърти списък с индикативни гранични стойности на професионална експозиция съгласно Директива 98/24/ЕО на Съвета и за изменение на Директиви 91/322/ЕИО, 2000/39/ЕО и 2009/161/ЕС на Комисията и в изпълнение на мярка № 123 по Плана за действие за 2018 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз, приет с Решение № 43 на Министерския съвет от 2018 година. Директива (ЕС) 2017/164 въвежда пределни нива на експозиция за 31 химични агента. Тези нива - индикативни гранични стойности на професионална експозиция (ИГСПЕ) се основават на здравни критерии и стойности, които Научния комитет за граничните стойности на професионална експозиция на химични агенти (НКГСПЕ), създаден с Решение 2014/113/ЕС на Комисията, извежда от най-новите научни данни, които са на разположение, и са приети от Комисията при

	2 от ЗНА такава предварителна оценка следва да бъде извършена от представляваните от Вас министерства при изработването на всеки проект на подзаконов нормативен акт. Нещо повече, чл. 21, ал. 2 от ЗНА предвижда включването на проект на подзаконов нормативен акт в оперативната програма на Министерски съвет да се осъществява едва след извършена предварителна оценка на въздействието. Тази оценка е задължителна и има за цел да изследва съотношението между формулираните цели и очакваните резултати и би дала яснота за готовността на индустрията да посрещне такава сериозна промяна. Остро възразяваме срещу подобно определяне характера на националните гранични стойности в разрез с изискванията на европейското законодателство за защита на работниците от рискове, произтичащи от експозиция на опасни химични вещества. Съгласно чл. 3 на Директива 98/24/ЕО Комисията предлага европейски цели за защита на работниците от химичните рискове под формата на индикативни гранични стойности на професионална експозиция. Индикативните гранични стойности на професионална експозиция (ИГСПЕ) са основаващи се на здравни критерии стойности, които представляват пределните (граничните) нива на експозиция, под които, като цяло, не се очакват вредни последици от конкретния химичен агент след краткотрайна или ежедневна експозиция в течение на трудовия живот. Тези стойности съставляват цели на Съюза, чието предназначение е да бъдат в помощ на работодателите при определяне и оценка на рисковете и при прилагане на мерки за превенция и	отчитане на наличните техники за измерване. Те представляват пределните нива на експозиция, под които, като цяло, не се очакват вредни последици от конкретния химичен агент след краткотрайна или ежедневна експозиция в течение на трудовия живот. Тези стойности са предназначени да бъдат в помощ на работодателите при определяне и оценка на рисковете и при прилагане на мерки за превенция и защита на работещите. Индикативните гранични стойности на професионална експозиция са установени по отношение на претеглена във времето средна стойност за референтен период от осем часа (дългосрочни гранични стойности на експозиция), а за определени химични агенти - по отношение на по-кратки референтни периоди, най-често претеглена във времето средна стойност за период от петнадесет минути (краткосрочни гранични стойности на експозиция), за да се отчетат последиците от краткосрочната експозиция. За всеки един химичен агент, за който има установена ИГСПЕ с директивата, се изисква държавите членки да установят национална гранична стойност на професионална експозиция. При установяването ѝ следва да се вземе предвид граничната стойност на Съюза, като се определи и характера на националната гранична стойност в съответствие с действащото национално законодателство и въведена практика. С цел защита здравето на работещите и осигуряване на най-високо ниво на безопасност на лицата, работещи с опасни химични агенти, което би могло да доведе до различни заболявания на дихателната система, онкологични и др. хронични заболявания, с високо социално-икономическо значение, както за отделния индивид, така и за обществото като цяло, Република България следва последователна политика от 2003 г. до
--	---	--

	защита, както сте изложили и в мотивите към НИД на Наредба № 13 е предвидено индикативните гранични стойности. В нормативните актове на ЕС относно защита на работниците от рискове, произтичащи от експозиция на опасни химични вещества, не е предвидена диференциация на граничните стойности на химичните агенти в работна среда в зависимост от характера и спецификата на дейността. Този факт подчертава незадължителния характер на индикативните гранични стойности и ги определя като помощен инструмент при извършването на оценка на професионалния риск. Индикативните гранични стойности представляват целеви стойности, спрямо които работодателят определя нивото на професионалния риск и необходимите превантивни и защитни мерки. Настояваме четвъртият списък с индикативни гранични стойности на професионалната експозиция за изброените в Приложение № 1 на Директива (ЕС) 2017/164 химични агенти да бъде транспониран в НИД на Наредба № 13 като индикативни национални гранични стойности, а не като задължителни такива. Обръщаме специално внимание върху предвиденото драстично намаляване на граничните стойности за азотен монооксид - от 20 mg/m³ на 2,5 mg/m³ (8 пъти) и азотен диоксид - от 4 mg/m³ на 0,96 mg/m³ (над 4 пъти). При производството на азотна киселина и азот-съдържащи минерални торове, което се осъществява в пълно съответствие с изискванията за най-добри налични техники (НДНТ) съгласно утвърдените от Европейската комисия референтни документи, наличието на тези химични агенти в работната среда е неотменна част от	момента за въвеждането на общностните гранични стойности като национални гранични стойности на професионална експозиция. Въвеждането на посочените гранични стойности се очаква да гарантира защитата на здравето на работниците чрез намаляване на професионалната експозиция и да допринесе за намаляване на: - степента на професионалните рискове; - размера на загубеното работно време в резултат на отсъствие от работа, поради временна неработоспособност; - разходите в системата на здравеопазването; - броя на лицата, напускащи предприятия поради лоша работна среда, или поради преждевременно пенсиониране или инвалидизиране; - загубеното производствено време, произведената продукция и неизвършените услуги, като следствие от трудова злополука или временна неработоспособност; - осигурителната и застрахователната тежест и др. Основната цел е на базата на най-новите научни данни, основаващи се на здравни критерии и приети от Комисията, е да се осигури най-висока степен на защита на здравето на работещите чрез въвеждане на по-рестриктивни гранични стойности за професионална експозиция за 31 химични агента, под които, като цяло, не се очакват вредни последици след краткотрайна или ежедневна експозиция в течение на трудовия живот на всеки отделен работник, но и да се осигури минимално равнище на защита на всички работници на Общността, като се избягва всяко евентуално нарушаване в областта на конкуренцията. Консултативният комитет за безопасност и здраве на
--	--	---

	производствения процес. Съгласно изразените мотиви към проекта на НИД, прилагането на европейското право в областта на защита на работещите от рискове, свързани с експозиции на химични агенти при работа е възможно да доведе до възникването на известни финансови разходи за икономическите оператори. По Ваша оценка тези разходи са свързани с евентуалната необходимост от осигуряване на допълнителни по-високи колективни мерки за защита, индивидуални защитни мерки, включително лични предпазни средства или замяна с безопасен или по-малко опасен процес или химичен агент, или от прилагането на нови технологии и технически решения, с цел намаляване или предотвратяване на риска. Мотивите към проекта на НИД обаче не съдържат информация дали в световен мащаб има разработени допълнителни по-високи мерки за защита (колективни, индивидуални, включително лични предпазни средства), които могат да осигурят спазването на предложените гранични стойности на химичните агенти. Нещо повече, предложението за замяна на производствен процес, който съответства на заключенията на ЕК за НДНТ, с безопасен или по-малко опасен такъв не съответства на съвременното ниво на развитие на науката и техниката. Прилагане на нови технологии и технически решения за намаляване или предотвратяване на риска може да бъде предприето, ако такива понастоящем са разработени и доказано водят до спазване на предложените гранични стойности на химичните агенти в работната среда. За всяко от изразените предложения относно	работното място, с който е направена консултация съгласно член 3, параграф 2 от Директива 98/24/ЕО, отбелязва, че има опасения по отношение на техническата осъществимост на предложените ИГСПЕ за азотния моноксид и азотния диоксид в мините с подземен добив и в прокарването на подземни тунели, както и по отношение на въглеродния моноксид в мините с подземен добив. Освен това Комитетът потвърждава, че понастоящем съществуват предизвикателства, свързани с наличието на методики за измерване, които да могат да се използват за доказване на съответствието с предложената гранична стойност за азотен диоксид в мините с подземен добив и в прокарването на подземни тунели. По тази причина е дадена възможност на държавите членки да ползват преходен период по отношение на прилагането в мините с подземен добив и в прокарването на подземни тунели на граничните стойности, определени в приложението към директивата за азотен моноксид, азотен диоксид и въглероден моноксид. С предложения проект на наредба се предвижда Република България да се възползва от тази възможност в рамките на срока определен в директивата – до 21 август 2023 г. Като се има предвид, че общностната политика по здраве и безопасност, повишаването на безопасността, хигиената и опазването на здравето на работното място е цел, която не следва да бъде подчинена на чисто икономически съображения, както и държавната политика за гарантиране на здравно благополучие и високо качество на живот и труд, която е над индивидуалните интереси на отделната личност, предложения проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 13 за защита на работещите от рискове, свързани с експозиции на химични агенти при работа транспонира напълно текстовете на Директива
--	--	--

	необходимите мерки, които икономическите оператори следва да предприемат с цел постигане на съответствие с предложените гранични стойности, липсва конкретна обоснована оценка за практическата приложимост с оглед постигане на формулираните цели, както и очакваните резултати от прилагането, в т. ч. икономическа целесъобразност. Отделно и в допълнение на горното, една предварителна оценка на въздействието на заложените в проекта на Наредбата нива на химичните агенти би установила липсата на адекватни технически средства за защита на лицата, които да осигуряват свеждане на химичните агенти до заложените от Вас гранични стойности. Отново обръщаме вниманието Ви към чл. 20 от Закона за нормативните актове, който безспорно задължава съставителят на всеки проект на нормативен акт, в т.ч. и подзаконовите такива, да извършва предварителна оценка на въздействието, която предхожда изработването на проекта на нормативния акт. Предварителната оценката на въздействието се публикува едновременно с проекта на нормативен акт на Портала за обществени консултации на Министерски съвет и има за цел да изследва съотношението между формулираните цели и очакваните резултати, в резултат на което да определи икономическите и социалните последици от прилагането на акта. В конкретния случай за НИД на Наредба № 13 такава оценка не е извършена. С оглед изложените съображения и неблагоприятния ефект, който приемането на Наредбата в предложения ѝ вид би имал върху засегнатите от изменението ѝ лица, настояваме да	(ЕС) 2017/164 на Комисията от 31 януари 2017 година за установяване на четвърти списък с индикативни гранични стойности на професионална експозиция съгласно Директива 98/24/ЕО на Съвета и за изменение на Директиви 91/322/ЕИО, 2000/39/ЕО и 2009/161/ЕС на Комисията. Провежданата до момента политика от Република България за най-високо ниво на безопасност на лицата, работещи с опасни химични агенти и приетия подход в Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 13 за защита на работещите от рискове, свързани с експозиции на химични агенти при работа, се подкрепя от всички членове на Националния съвет по условия на труд, които са приели без забележки проекта на свое заседание. Задължение за извършване на оценка на въздействие не произтича, с оглед на чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове. В посочената разпоредба е предвидено, че извършването на частична предварителна оценка на въздействието предхожда изработването на всеки проект на закон, кодекс и подзаконов нормативен акт на Министерския съвет. Наредбата се издава съгласно делегацията на чл. 276, ал. 1 от КТ от министъра на труда и социалната политика и министъра на здравеопазването, поради което не попада в обхвата на чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове.
--	---	--

		бъде оценено въздействието на предвидените нормативни разпоредби върху бизнеса и неговите възможности за постигане на съответствие, като се вземат предвид изложените в настоящото писмо аргументи и в допълнение се направи оценка на възможностите на наличните средства за допълнителна защита от химични агенти (спрямо съвременното ниво на развитие на науката и техниката) за постигане на заложените в подзаконовия нормативен акт нива за професионална експозиция на химични агенти.		
--	--	---	--	--